

Nåsvargen

Årgång 15 nr.1, utkommer med två nr. per år juni & dec.
Juni. 2008 NÅS HEMBYGDSFÖRENING PRIS 30 KR.

Barnen vid Storfallets skola på Finnmarken 1904

Pojkar stående fr.v.

*Karl Thörn, Gustav Wiklund, Herman Persson, Viktor Wiklund,
Fritz Larsson, Johan Larsson, Edvard Eriksson, Evald Eriksson*

Pojkar sittande: Georg Larsson, Emil Jansson, Gottfrid Matsson.

Fläckor sittande: Toru Larsson, Elin Wiklund, Hanna Larsson, Ida Larsson

Fläckor närmast fotografen: Axelia Larsson, Ester Back.

Lärarinnan Berta E. Karlsson

Fotot lånat av N.E. Jansson Laxtjärn

För allmän kännedom !

Utdrag ur.....

Gunnar Tysks minnesfonds stadgar.

Fonden har bildats genom insamling från allmänheten med anledning av Gunnar Tysks bortgång 1976-01-14

Ändamål: Avkastningen skall gå till ändamål som främjar hembygdkulturen i Nås.

Förvaltare: Fonden förvaltas av Nås Hembygds-förenings styrelse vilken har efter infodran av yttrande från en representant för Gunnar Tysks anförvanter besluta om till vem eller vad fondens avkastning skall gå.

Utdelning: Utdelningen sker när förvaltaren så bestämmer, dock högst en gång per år.

*Sekreterare och Kassör för fonden är
N-E Jons Tel. 0281/30556 och
pg. 4401600-4 Gunnar Tysks minnesfond*

En påpekan om två stavfel i förra "vargen"

Under Nåsmålsgruppens tillbakablickar på Jultraditioner förr erhöll "jag redaktören" deras nertecknade berättelser på två a4 ark, jag ville skriva om detta i spalter när jag slarvade till med två stavfel som inte skall belasta deras sekreterare utan det var mitt slarv med genomkollningen som blev orsaken till stavfelen. När lutfisken skjölts i rikligt med vatten (skall vara sköljts) Och i sista styckets sista rad och samma spalt så skall ungdomarna inte stavas med två (m). Jag ber om överseende för detta. Nils-Erik.

Även Transformatordockan

Simas Ännå skall heta Simas Annå

Det felaktiga är Järna(mål)

Nåsvargen

Ansvarig utgivare

Utges 2 nr/år juni-dec
Lösnr, pris 30 kr.

Nils-Erik Jons tel. 30556
Mellanborg 208 78053 Nås
ne.jons@hotmail.com

Nås Hembygdsförening

Ordinarie ledamöter

Ordf. Nils-Erik Jons

Sekr. Stugfogde, Lennart Blixt

Arkivarie, Gunilla Elvström

V. Ordf. Magasinsfogde, Bengt Asel Elvström

Fåbdfogde, Thorsten Eirydh

Serveringsansvarig, Carin Hermonsson

Utställningsansvarig, Vicky Airey

Supleanter

Kassör, Marianne Flodin

Willy Gustafsson, Ledamot

Ingvar Rosén, Ledamot

Boas Mats Larsson, Ledamot

Hed Gunne Larsson, Distributör av "Nåsvargen"

Nås största träffpunkt

Varje fredag kväll 52 gånger om året träffas

Nås bastubadare 20-30 personer pr. gång inkl. båda könen, fast i två olika utrymmen vid idrottshallen Nederborgs skola mellan kl. 17-20, där det pratas och ventileras allt mellan himmel och jord, och det viktigaste en trevlig samvaro kan garanteras.

Vissa förklarar sin fiskefångst men mest de missade fiskarna, som var de största, andra ventilerar fotboll, och ishockeymatcherna med Leksand eller Mora som favorittlaget. Också jaktmarkernas tillgångar på vilt jämförs på var sida om älva. Bastu-temperaturens olika påverkan på individerna, även en undran hur det kan vara i damavdelningen med den saken. (O.B.S. endast undran).

Matens tillkomst inför herrmiddagarna tas upp.

Vilka har gått bort och vem har framkommit till världen. Detta är en del av de spörsmål som förtäljs, men i grund och botten, det skapar ändå trivsel och kamratanda.

Har ni långsamt hemma en fredagkväll så besök Nås bastun en fredag så kan ni sedan sitta nybadade vid Tv-apparaten och beskåda "Lets dans" eller räkna sliprarna "På spåret."

Priset är endast 10:-. Då ingår dricka och aktuella nyheter.

Här ett smakprov på en del svettiga badare.

(N-E Jons)

Skolgång på Finnmarken

År 1842 beslöts att varje församling skulle ha minst en fast folkskola med allmän skolplikt. Det tog tid innan skolbarnen på finnmarken fick tillgång till skola men vid Utbyberg på östra finnmarken i Säfsnäs socken fanns tillgång till skolundervisning redan 1844, men 1863 finns namn på lärare som varit vid Utbyberg nämligen Per Gustaf Pettersson fram till 1867 då blev han lärare vid Håvberget fram till 1869. Tupp Olof blev istället lärare i Utbyberg de sista två åren. Skolundervisningen pågick i Håvberget ända till 1951 med Vally Söderlund som den sista läraren. I Kölaråsen bedrevs skola från 1866 Öst Lars Persson 1867 byggdes ny skola och som var i bruk till 1940 och i Närsen mellan åren 1863-1938 fast det altemnerades med lärartjänsterna på grund av tillgången på elever på de bägge ställerna.

I Digerliden från 1863- 1923och i Sigfridstorp från 1923- 1948.

I Flatberget beslöts om mindre fast folkskola och den blev förlagd till Nilsudden vid Flatsjöns norra ände klar 1889 och var i gång till 1942.

Skolan vid Storfallet på sv delen av finnmarken kom till 1901 med Elin Maria Lundkvist som första lärare och 1904 vikarerade Berta Karlsson två terminer (se bilden på första sidan) Skolan flyttades till Laxtjärn 1918 där den var kvar till 1946 då Vally Söderlund 1939-40 och Britta Larsson 1940-45 och sista året 1946 vikarerade Thorbjörn Nilsson som lärare.

På första sidan av Näsvargen är denna bild identisk med den bild som var publicerad i FK 29 juli 1974 fast med lärarinnan bortklippt vilket berodde på att hon inte var omtyckt av barnen och det var ett sådant kort som Sägverksarbetaren Viktor Wiklund som är med på bilden kommit över och lämnat uppgift åt FK

På rubriken till notisen stod skrivet

“Skolklass för 70 år sedan.”

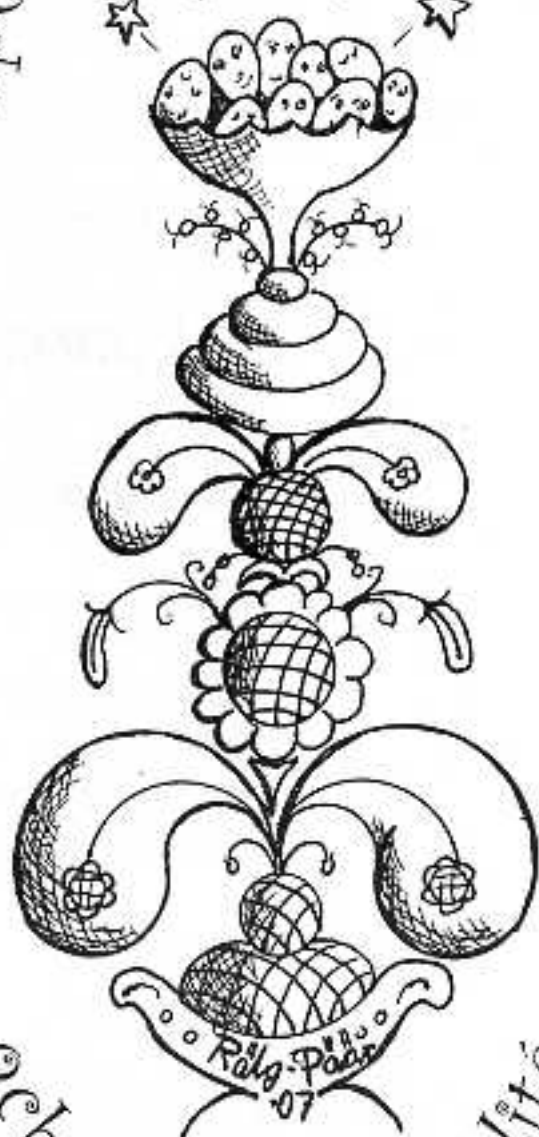
Bodde man på finnmarken blev det ytterligare strapotser, det fanns inga banade vägar.

Och vid Storfallets skola blandades 6 klasser under samma lärarinna och i samma skolsal.

För finnmarksbarnen finns i många fall inga vägar än mindre någon skolskjuts. Över blöta myrar, längs sjöstränder och över höga berg gick stigarna ner till skolan och de två bröderna Edvard och Evald Eriksson t.h. på bilden hade 5 km att gå morgon och kväll eftersom de bodde i Bullerberget. Det blev alltså en hel mil om dagen att traska, vägen gick förbi Rösjön och över ett högt berg innan de nådde skolan.

Bild o seklipp lånat av N-E Jansson Laxtjärn

...Potatisen med anor...

...Morgon för kvalité...

Bröderna Olérs AB.

Nederborg Nås.

Telefon 0281 — 30 261

*Till Dig som tänker fira
sommaren i Nås,
har vi laddat till tusen med allsköns
delikatesser och fritidsgrejer,
hos oss kommer du att trivas !!*

Pär med Pärsonal.

NÅS SERVICECENTER AB.
TEL 0231-30219

Hjälp från kvinna till kvinna

Under flera år har ...

Södra Afrika-gruppen i Nås församling och Stickgruppen i Nås Missionsförsamling färdigställt startpaket med babykläder. Dessa skickas till BB-avdelningar på missionsstationer i södra Afrika, de första åren till Mocambique och numera till Angola.

1987 kom ett upprop till Svenska kyrkans församlingar om att det behövdes tvålar till missionsstationerna och det startades en insamling. Berit Karlsson och dåvarande kyrkoherden Anja Wikström förstod att det behövdes mer än tvål till en familj som nyss fått en baby. Det var då en handfull kvinnor började träffas i församlingsgården på dagtid för att tillverka babykläder av garn och tyger som man tiggde ihop av vänner och bekanta. Några yrkesarbetande yngre kvinnor undrade om man inte kunde starta en kvällsgrupp också. På så vis blev det efter en tid två grupper i Nås som arbetade med detta.

Sedan flera år tillbaka drivs daggruppen av kyrkan och kvällsgruppen av missionsförsamlingen. Samarbetet fungerar mycket bra och vi skickar varje år sammanlagt cirka 300 startpaket från Nås till nyblivna mammor i Afrika. Startpaketen skickas genom en organisation som heter Brödet och Fiskarna, de har god kontroll på att paketen kommer fram. I ett paket finns det nödvändigaste för ett nyfött barn: filt, handduk, tygblöjor, lite kläder och tvål. Startpaketen delas ut av sjukvårdspersonal till kvinnor som väljer att föda sitt barn på en klinik, där barnen även undersöks och vaccineras. Samtidigt får mödrarna undervisning i hälsovård, något som kommer hela familjen tillgodo.

2007 firade vi 20-årsjubileum!

Flera av deltagarna i våra grupper har varit med sedan starten. Några syr helst, andra stickar eller virkar. Några gör kläder och andra gör filtar. Var och en bidrar efter intresse och förmåga. Vi tar också tacksamt emot tyger garner och begagnade babykläder.

Vi har mycket trevligt på våra träffar, välkommen att besöka oss!

Berit Karlsson och Anna Franzén Weigel

Vid 20 års jubileet blomster-smyckades deltagarna från Södra Afrikagruppen.

Margit Gårds, Astrid Sandström, Marianne Lundin, Carin Hermansson, Signe Svensson, Anna Franzén, Sonja Eriksson och Ingrid Karlsson

Sonja Eriksson och Ingrid Karlsson gör en sista kontroll av kläderna till startpaketen före skickningen till Angola i södra Afrika.

Foton lånade av Ingrid Karlsson

Som varje respektabelt blad, har även "Nåsvargen" ett stående kulturellt inslag:

Månadens boktips.

Inför sommarens danstillställningar vill Nåsvargen varna sina läsare för vad dansen kan ställa till med. Ur ett litet häfte som 1942 kunde köpas för 25 öre citerar vi några tänkvärda avsnitt.

Ungdomens fiende N:o 1 Den offentliga moderna Dansen

Av

ALLAN SVANTESSON

"----I salen fanns absolut ingen plats för ordnad dans. Det såg likadant ut vare sig dans pågick eller inte. Det var gott om skrånigt folk. En tredjedel minst av de manliga gästerna hade så pass mycket sprit i kroppen att en god del av självkontrollen var borta.

----Den moderna dansen väcker drifflivet till en aktualitet, som är onaturlig, emedan den kommer för tidigt. Den som inte har sett den moderna dansen s.a.s. i full funktion kan kanske inte förstå vad jag menar. Även om beröringen mellan kropparna inte syftar till sexuell irritation, blir ändå följden just denna. Danskvällen slutar långt ifrån alltid i danssalongen eller på dansbanan.----

----Och Ni alla ungdomsledare! Vare sig det dansas bland Edra medlemmar eller inte, släpp aldrig efter en tum ! Om oss alla, myndigheter, föräldrar, lärare, ledare och präster gäller det: Ackordera inte med förfallet och omoralen. Ibsen skrev: Akkordens aand er Satan ! Nutiden vittnar om att han hade rätt. "

Vill ansvarstagande föräldrar eller ledare fördjupa sig i ämnet innan våra ungdomar kastar sig ut i dansens virvlar, ställer jag Allan Svantesson skrift till Nåsvargens läsares förfogande.

Glad sommar - med eller utan dans- önskar Daniel Schanzer-Larsen

Handelsbanken Vansbro

www.handelsbanken.se 0281-120 20

nu vill jag sjunga dig milda sånger

...letar den roman som Linda Olsson gett ut i bokform och som sålts i nära 350 000 ex.

Linda skrev sin debutroman under 2004 i sitt arbetsrum med utsikt över Auckland på Nya Zeeland. Kanhända har hon fått sin inspiration från Näs där hon tillbringat semestrarna ända från år 1975, då Linda och maken Frank, samt deras tre barn sökte sig ett sommarställe och på så vis kom till Näs för att titta på ett hus. De föll direkt för stället i Skansbacken. "Det speciella är den frid och stillhet som jag inte hittade någon annanstans" säger Linda om Näs.

Följande text är valda utdrag ur författarens kommentarer i boken:

//Romanen handlar om en djup vänskap mellan två människor. Den skrevs som en uppsats på Aucklands universitet, en plats på andra sidan jorden.

Sverige fyllde mina tankar med en intensitet som aldrig tidigare. Men boken kunde inte ha skrivits någon annanstans än där. Avståndet var nödvändigt.

Geoff Walker på Penguin New Zealand såg någonting i denna exotiska bok, agerade föredömligt snabbt och professionellt. Och det var med stor glädje vi kunde notera att den omgäende hannade på bästsäljarlistorna.

Boken är nu den bäst sålda debutromanen i förlagets historia.

Lisbet Holst tog sig sedan an utmaningen att översätta till författarens modersmål, med lyhördhet, känslighet och stor professionalism och en aldrig svikande integritet. Den här utgåvan är hennes till stor del. Rachel Åkerstedt var länken mellan oss och ingenting är starkare än en länk. Eller viktigare.

Det är naturligtvis med särskild glädje jag nu ser, **nu vill jag sjunga dig milda sånger**, komma ut i mitt hemland. Att min längtan kommer hem. //

Boken utkom till hösten 2006 i Sverige. Romanen har getts ut i sammanlagt 15 länder och som talbok i fyra länder där Linda själv talat in den Svenska versionen. Linda är född i Stockholm och är utbildad jurist. Hon har arbetat inom bankväsendet tills hon lämnade Sverige 1986. Hon har bott i Kenya, Singapore, England och Japan och är sedan 1990 bosatt i Auckland, Nya Zeeland. Men Linda och Frank besöker Näs varje år och de njuter av stillheten och det rika djurlivet som går ända in på knutarna.

Bärplockningen under September är en stor högtid liksom midsommar när Linda får ikläda sig sin egenhändigt sydda Näsdräkt.

Linda i stugan i Näs, vid Bergens Lasses

* Den gård som Frank och Linda nu äger heter sen gammalt "Bergens Karis". Föräldrarna Bergens Lars Persson och Anna Olsdotter gifte sedan 1851. De hade sin ursprungsgård på samma fastighet där gamla stugan låg ner mot östra myrkanterna.

Äldsta sonen Lars f. 1853 som bodde på ursprungsgården till sin död år 1936. Han var en snäll gammal farbror som levde ogift och ensam. Nästa barn sonen Per Larsson Blixt f. 1855 en barsk farbror som blev änkeman 1906, var barnlös men levde till 1944, fick namnet Blixten efter att varit soldat, han bodde i stugan som låg norr om Bergens Karis. Sedan föddes dottern Anna år 1856 gift till Näsjö år 1880 med Näsjö Lars Larsson f. 1851, hon födde en son med honom som dog samma dag den föddes, tre månader senare drucknade maken Lars i Noret.

Sedan föddes dottern Brita 1860 gift till Kvarnåset med Sjö Lars Ersson f. 1864, när han dog 1889 ingick Brita giftermål II år 1900 med Peillas Erik Persson f. 1871. Nästa barn Kerstin f. 1862 som emigrerade till USA 1887. Därefter fick de ännu en dotter Karin som föddes 1864 gift 1885 med Nap Anders Andersson f. 1859, han avled 1895. Karin födde tre barn med honom och de bodde då i Orsala. Alla tre barnen dog i späda ålder och Karin flyttade efter makens död år 1895 tillbaka till hemmet i Skansbacken och lät bygga det hus som Frank och Linda nu äger. Efter tre år födde Karin två näkta tvillingsooner, som bara levde några dagar, alltså 5 barn som alla dog före 3 års ålder, vilket kan bidra att Karin var den bistra gumma som ryktet påstod att hon var. Efter Karin föddes brodern Olof f. 1867 han gifte sig 1888 med Britta Ersdotter från Sveden och de bosatte sig där och hon födde 3 döttrar.

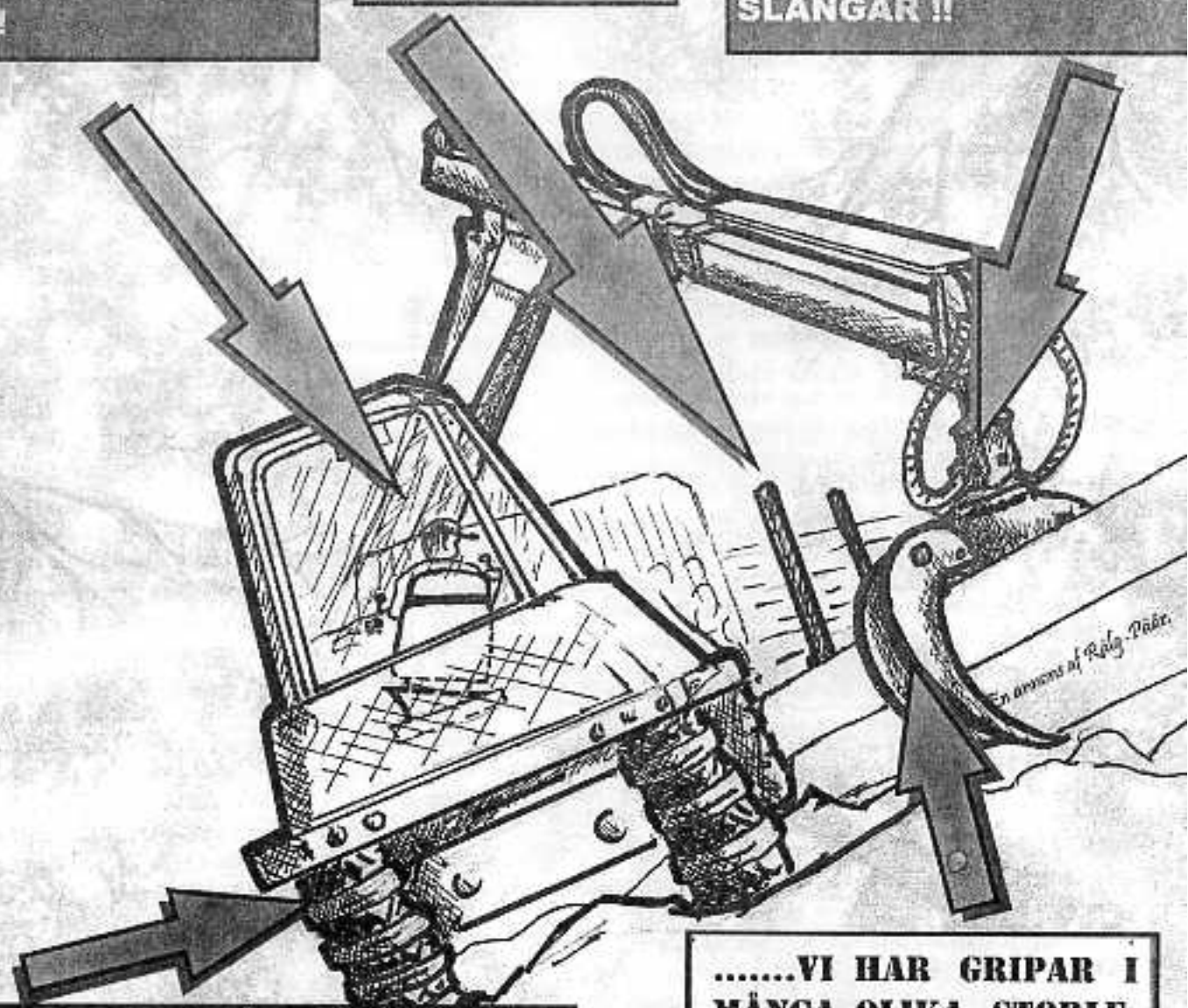
Efter Karins död 1943 bodde Bertil Rosen och Sjö Erik med familjer på varsin våning innan Frank och Linda köpte stället 1975.

N-E Jones

...MED "SIT RIGHT"
SITTER DU ALLTID
RAKT OBEROENDE
AV MARKLUTNING-
EN !!

...MARKNADENS
SMIDIGASTE
KVALITÉTSBAN-
KAR, FÖR STA-
BILA TRANS-
PORTER !!!

...VI HAR DEN IDEALIS-
KA LÖSNINGEN MED
GRIP-ROTATOR-LÄNK
KOMPLETT MED
SLANGAR !!

... BOGGIBAND AV KINESISK
TILLVERKNING, MED DUBBLA
KAMMAR PÅ PLATTORNA!

.....VI HAR GRIPAR I
MÅNGA OLIKA STORLE-
KAR OCH UTFÖRANDE,
FRÅN DG 8 TILL DG 35

Kontakta oss för ytterligare information och priser

Nårsjövågen 36,
SE-780 53 NÅS

oss! *ny hemsida*

Hemsida: www.sit-right.se • E-mail: mail@sit-right.se

SITRIGHT

— NUMMER ETT I SKOGEN —

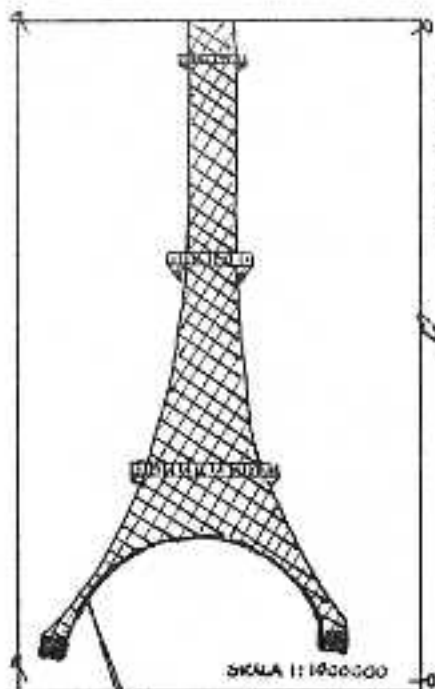
Tel 0281-300 30

Fax 0281-59 51 07

Roland 0700-63 02 48

Andreas 0703-74 05 39

Tore 0702-60 69 09 (sågavård)

..FÅ VI BÄRRÅ
HEM BYGGNÅDS-
STÄLLNINGÅR
Ø MYTTJY SPIK
SKÅ NOG DÄTTA
GÅ BRA...!!

...DANNÅ SKÅ HÅ
VÅR TÖNNT...!!

ring oss vi klarar det mesta ..

HJULBÄCKS BYGG HB.

TEL. 301 72

070-3553349

3 masar från Mellanborg

Jont Erik Eriksson, Olle Söderlund, Erik Esbjörs

8 Kullor från Mellanborg

Övre raden fr.v

Anna Ersson Blixt, Ingeborg Eklund, Anna Eklund, Israels Anna Eriksson, Anna Larsson Blixt

Nedre Raden fr.v

Jont Anna Eriksson, Karin Malmberg, Skans Britta Andersson

Billackering på 1940-talet..

Min kompis hade en bil som lacken lossnat på, åren hade också varit lite ovarsam med den.

Till Näs hade ungefär samtidigt kommit en målare som skaffat en sorts färgspruta och ryktet gick om bland annat billackering. Kompisen nappade på ett erbjudande om sprutlackering av bilen, både målaren och han var nog lika intresserade av resultatet. Färg blandades och man kom överens om något i rött. Men det är ju inte gott att se i en liten burk hur färgen blir på en så stor yta som en bil. Så efter någon vecka när bilen var klar, så var ju färgresultatet inte vad min kompis och kanske inte heller målaren hade väntat sig. Hela bilen såg "rostig" ut, men en uppgörelse om priset kom dock efter några dagar till stånd.

Men kompisen var fortfarande inte nöjd med vad han dagligen såg. Så han frågade mig om jag ville hjälpa honom att lackera om bilen, med penslar.

Det lät ju intressant så en söndagsmorgon körde vi ned till nuvarande badstranden vid Näsen, då fanns där bara gytta så man kunde tvätta bilar där utan att få dåligt samvete.

Så fort bilen torkat någorlunda i solskenet plockades ett par burkar med fin klar röd lackfärg fram och vi satte igång, här var det inte fråga om några komplicerade maskeringar, vi vevade i alla fall ned alla fönster som gick, för att inte få färg på rutorna. Taket gick ju ganska snabbt undan, men ve och fasa när vi kom till sidorna så kom dom första regnstänken!! Stora droppar på det fina nymålade taket, va ska vi göra??

Då slog lösningen ned som en blixn vi kan åka till Kalles Pers där finns ett så kallat "luckir", där kanske vi får ställa bilen tills vi målat färdigt.

Förflyttningen på en kilometer i regn gjorde ju att bilen blev nedstänkt igen, men vi torkade snabbt av den igen, och efter att Kalles Britta upplåtit "lucklret" fortsatte målningen.

Och efter nå n timme så var bilen klar, glänsande i en fin klar röd färg., toppen!

Men det var söndag och vi ville till Järna för att kolla lite på "kullar", så vi var ned med jämna mellanrum och kände med fingret om lacken var torr.

Och fram på kvällskröken så var vi på väg till Järna. Vid biografen på Myrbacka som var första anhalten träffade vi "Lillen" han kom genast fram och pratade och stödde sig mot det nedvevade fönstret.

Det blev väl några minuters "prat" innan "Lillen" försökte ta sej lös, för se lacken var inte alls så torr som vi föreställde oss, vi blev ju alla tre mycket förskräckta, mest "Lillen" som hade en ljus ganska ny gabardinrock på sig. Men han var ingen evig person så allt löste sig i alla fall, och vi såg till att inga fler incidenter inträffade den söndagskvällen.

Ralg-Paar

RING OSS !!

...VI KÖR, VI LYFTER..

Hemmings Åkeri AB

PER & BÖRJE

Specialitet
Skogs- & Hustransporter

Storbyn 12
78053 Näs

Tel. + fax: 0281-30090
Per mobil 070-2136899
Börje * 070-2633354
Mail: hemming.ab@localnet.net

